

Foreningen Bornholm.

Beretning til generalforsamlingen 22.6.2015.

Den mest positive udvikling i år er, at vi nu omkring 300 medlemmer. En jævn fremgang år for år fra godt 200 medlemmer i 2011. En væsentlig del af tilgangen skyldes de ture, som vi nu holder fast hvert forår og efterår, udover turen før generalforsamlingen. Der er hver gang mange deltagere OG de giver nye medlemmer. Arrangementer er en del af formålet om at øge interessen for øens seværdigheder, og synlighed giver den opbakning, der skal til for at tages alvorligt i debatten.

Efterårsturen 11.oktober sidste år gik til 2. verdenskrigs store tyske kanonanlæg ved Dueodde, hvor Jens Christian Skaarup gav en glimrende rundvisning og historisk fortælling for de ca. 50 fremmødte: De fleste var med på Slusegårdens cafeteria til en gang eftermiddagskaffe, som FB betalte ligesom ved Hammershus sidste forår. Men det gør vi nok ikke mere. Det skal ikke hedde sig, at vi sløser med medlemmernes penge. Fremover må man selv tage mad og drikke med.

Sådan var det ved forårsturen den 26. april til Hammerfyret, hvor der kom 70 mennesker. De fik en fremragende tur rundt i terrænet omkring fyret, guidet af Niels-Jørn Jensen, som fortalte om fyrvæsenet og krigshistorien på Hammeren, med mange spændende detaljer.

I september går turen til Øle Å, hvor vi skal se virkningerne af et projekt med rydning af skov omkring den øvre del af åen. Det er en af de sager, bestyrelsen har været involveret i, og som det bliver spændende at følge i fremtiden.

Vi har også været med i projektet Linjer i Landskabet om et nyt stisystem syd for Åkirkeby, som nu har fået en del penge bevilget, men der søges stadig flere fondsmidler, og imens er Bornholms Regionskommune gået med ind og styrer projektet.

En del af det stisystem er en markvej mellem Limensgade og Bodernevej, forbi Limensgård og Store Bøsthøj. Landmanden ønskede at fjerne vejen, men det gik Friluftsrådet og vi imod, så vejen blev kun ændret lidt, og spærringerne er fjernet. (DN/BNFs forårstur) Den sag startede som en af de utroligt mange småsager om byggeri og anlæg i fht. fredninger, som kommunen sender til udtalelse. De fleste er der ingen problemer i, men den her gik vi imod. Den sag er en af flere, der tyder på øget pres på landskab og beskyttet natur, så det er nødvendigt at være på tæerne, for at leve op til vores formål: Bevare, frede, oplyse om og give adgang til seværdige steder.

Ved Åkirkeby har Bornholms Regionskommune foreslået at tillade byggeri af et discountmarked på Kannikeengen, som en del af et kommuneplantillæg om detailhandelen. Vi har protesteret imod det byggeri, som vi mener vil ødelægge engen og indkørselen til Åkirkeby. Planerne for Rønne og Nexø har vi ikke kommenteret. Kommunalbestyrelsen behandler kommuneplantillægget sidst i juni.

I efteråret var det meningen, at vores og Allinge-Sandvig Byforenings medlemmer skulle rydde Store Madsebakke for krat og bevoksning for at museet evt. kunne finde flere helleristninger men det blev

desværre i sidste øjeblik stoppet af ejerens familie. Helleristnings-området var også emnet, da et par fra bestyrelsen i det tidlige forår gav rundvisning til en gruppe landskabsarkitekt-studerende, som skulle lave rapport med forslag til en fremtidig bedre udvikling af Nordbornholm. De havde kontakt til mange aktører på Bornholm, og deres resultat blev præsenteret på Folkemødet fornylig, med mange spændende og nye visioner om at bruge landskabet til en fremtidig udvikling.

Det kommende Besøgscenter ved Hammershus er en af de sager, der har optaget bestyrelsen meget i det forløbne år, på grund af problemer med overtrædelser af naturbeskyttelsesgrænserne og Naturstyrelsens planer om betaling for parkering, som vi er meget imod. I januar spurgte vi derfor helt konkret, hvor langt der må være fra en gratis, offentlig parkeringsplads til en seværdighed. Vi har endnu ikke fået klart svar. Besøgscenteret bliver mindre, billigere og forsinket et år ifht. planen.

Det store restaureringsarbejde på Hammershus har afsløret, at en mindeplade for den første store restaurator, Peter Hauberg, er forsvundet. Pladen blev oprindeligt sat op af Foreningen Bornholm, så vi har besluttet at sætte en ny mindeplade op. Men det tager **lang** tid at få ja i Kulturstyrelsen, så den sag er ikke afsluttet.

Ellers kan jeg fortælle, at bestyrelsen har holdt 6 møder det forløbne år – og skrevet utroligt mange mails. Foreningen Bornholm er nu fast inviteret til Fredningsnævnets besigtigelser af sager med problemer ifht. fredninger. Fornylig var vi med 3 steder på samme dag. Vi har haft et godt årligt møde med kommunens skovfoged Ole Holm Pedersen om hans arbejde og planer for det kommende år. (Pedersker Jagthus) Nogle fra bestyrelsen har været aktivt involveret i oprydning i arkiverne i HVJørgensens hjem og senere på Ø-Arkivet. Finn Hansen har nyredigeret folderen. Niels-Holger er en meget aktiv webredaktør af hjemmesiden med mange af disse og andre historier.

Svend Kramp

Møllerne

Foreningen Bornholm følger stadig med i hvad der sker med vores gamle møller på Bornholm. Vi koncentrerer os først og fremmest for vore egne møller i Vang, Egeby og i Melsted.

Vores møller har det fint, der er foretaget et par mindre reparationer på Vang vandølle og på Egeby stubmølle. Stubmøllen i Melsted – ”Melstatrøntan”, tager Bornholms museum vare på, og den blev gjort køreklar til mølledagen i går 21. juni, hvor også Egeby og Vang blev åbnet og fremvist.

Så vidt vi er orienteret, bliver ingen af de fredede møller slettet på fredningslisten, og det er positivt, særlig for Saxebro mølle og bageris vedkommende. Hele ejendommen er i forfald, og der er desværre ikke nogen udvikling i fremtidsplanerne for Saxebro, men Foreningen Bornholm holder sig orienteret, og skubber på, hvor det er muligt.

Vi har nu underskrevet en aftale med ejeren af Slusegårds mølle, om at være behjælpelig med fremtidig istandsættelser og pleje, og det baner vejen for at der bliver taget vare på hele det unikke anlæg med mølle og ørredhus. Det bliver en af Foreningen Bornholms større opgaver i det kommende år.

Niels-Holger Larsen

Naturpleje

Bestyrelsen har jævnlig drøftet, at det ikke var nok at tage initiativer til fredninger, men at det også var nødvendigt at kontrollere, om fredningsbestemmelserne blev overholdt for de områder, som er blevet fredet. Foreningen har flere gange oplevet, at der har været en forfladigelse eller direkte overtrædelse af fredningsbestemmelserne.

Vi har derfor rejst flere sager overfor lodsejere og/eller myndighederne, når vi har konstateret, at dette er sket.

Bestyrelsen har også i år haft et møde med skovfoged Ole Holm Pedersen, hvor han fortalte om landskabsplejen i 2014 og planerne for 2015. Bestyrelsen nævnte forskellige emner, som man kunne tænke sig, at der blev gjort noget ved, f.eks. i forbindelse med møllerne og en bedre skiltning til de fredede områder.

Som sædvanlig var det meget givende med disse drøftelser med skovfogeden, og vi håber de fortsætter som sædvanlig.

Finn Bræstrup Karlsen